

Стефанія Олійник

ALFA JAZZ FEST-2015: ВТЕЧА ВІД МЕЙНСТРІМУ

Найбільший в Україні джазовий фестиваль Alfa Jazz Fest завоював і продовжує відстоювати звання одного з кращих у Європі. У складній політичній ситуації організаторам не просто підтримувати цю високу позицію, та цьогогоріч вони підкорили серця слухачів незвичними та сміливими експериментами.

Бренд. Кава, шоколад, пиво, одяг чи просто одним словом – ідеї: здається, що Львів став містом-брендом, де все креативне і все тут сотворене винятково успішно продається. Додайте сюди натовпи туристів, імідж культурної столиці, близькість до Західної Європи та чудову інфраструктуру і Ви зрозумієте, що один з найбільших джазових фестивалів був приречений на успіх саме в нашому місті. Тим більше, що всі львів'яни раптом стали палкими поціновувачами джазу...

26–29 червня вп'яте у Львові відбувся «Alfa Jazz Fest», який вже міцно утвердився в перебігу мирного життя Львова. Протестують проти його проведення вже не так голосно: адже гроші російського банку-мецената тратяться шалені (фестиваль ніколи не був прибутковим, розмах і відповідно гонорари артистам – величезні!), а надходження в бюджет міста – найбільші після новорічно-різдвяного сезону. Так і живемо, на роздоріжжі між власним сумлінням і бажанням послухати величних музикантів, яких навряд чи в своєму житті ще почуємо... Лиш трішки трамвайчиком проїхатися і ти вже у парку культури ім. Богдана Хмельницького, де прилаштувалася головна сцена ім. Едді Рознера або ж рай для тих, хто любить джаз.

Головна сцена. На те і бувають ювілеї, щоб до цієї дати зробити щось особливе, вражаюче. Напевно організатори Alfa Jazz Fest це чудово розуміли і поставили собі конкретну мету – перевершити себе. Зуміли! Та ще й як! Склад музикантів на головній сцені вимірювався десятками нагород Греммі, мільйонами прихильників та міцним входженням цих постатей в історію джазу та музичної культури загалом. А головне, що найменше очікуєш від цих музикантів – це почути традиційний джаз. Отже, настав час для експериментів.

Вже перший виступ відомого гітариста Майка Стерна (Mike Stern) та саксофоніста Білла Еванса (Bill Evans) вилився у розмову двох давніх друзяк, які засумували за старим добрим роком та блюзом («А пам'ятаєш, як ми у 80-х у Майлза Девіса грали? Еге ж, хороші були часи!»). Цікаво, скільки задалегідь запланованого матеріалу вони зіграли чи повністю піддалися натхненню імпрізаційності?

Наступний, найбільш очікуваний виступ фестивалю, легендарного п'яніста Гербі Генкока (Herbie Hancock) перетворився на джем-сейшн з не менш легендарним саксофоністом Вейном Шортером (Wayne Shorter), який насправді ошелешив не тільки слухачів, а й інших учасників фестивалю! «Скільки років вони не виступали разом? 10...20...?», – допитувався саксофоніст Білл Еванс. Здається, цей виступ можна вже вносити в посібники з історії джазу. Та не полишало відчуття, що ти підглядаєш, підслуховуєш розмову друзів, які давно переросли наш музичний світогляд та ідеями блукають далеко попереду своїх сучасників. Чи були вони сприйняті? Багацько публіки покинуло їх виступ.

Наступного фестивального дня Вейн Шортер мав також окремий виступ зі своїм бендом.

Для слухачів на галявинці поза межами сцени, що відверто сумували під звуки експериментального та фрі-джазу, справжньою радістю став виступ кубинського кларнетиста та саксофоніста Пакіто Д'Рівери (Paquito D'Rivera), який зіграв програму під назвою «Джаз зустрівся з класикою». На майстер-класі напередодні він демонстрував як грати композиції Баха, а для виступу, зокрема, обрав твори Шопена, Моцарта і П'яццолі. Не забудьте приправити це все аранжуванням з латино-американських ритмів та стилістикою сальси – і ось воно щастя в звуках музики! Тут доречним видається перейти до виступу, який завершував третій день фестивалю, адже обидва вони відбулися під спільним знаменником радості, танцю та феєрії. Пісні гітариста і вокаліста Джорджа Бенсона (George Benson) Ви точно чули і, можливо не знаючи автора, танцювали під них. Суміш вишуканого попу, ритм-енд-блюзу (десь тут загубився джаз) підірвало на ноги всі покоління слухачів у залі та леженок на галявині в теплу, літню і дуже атмосферну ніч.

Окремо про Гіромі (Hiromi). Бо про неї говорили ще з тиждень усі знайомі: музиканти і не тільки. Уявіть собі тендітну, маленьку японську жіночку, яка грайливо підходить до роялю, на якому стоять ще клавішні, і починає... “розрив свідомості” – це ще м'яко сказано. Як це можливо? Ще не доведено. Японська наполегливість, абсолютна технічність, віртуозність класичної школи, увесь джаз, поп, рок, ф'южн – все це присутнє в її стилі і вміщується якимось чудом в дві тендітні руки. Хоча деколи вона підхоплювалася і грала стоячи...

Знай наших. Основна проблема слухача на Alfa Jazz Fest – як встигнути на все цікаве на трьох сценах і ще на музичному автобусі поїздити. Головна сцена у парку більше пристосована для музичних зівак: навколо розставлені екрани, що транслюють звук та картинку зі сцени наживо. А ось два інші концертні майданчики у середмісті Львова – лише для стійких меломанів, де треба вистояти під періодичним львівським дощем. Саме тут зосереджені виступи українських джазових музикантів та артистів меншого калібру.

Мала сцена чи велика – насправді це стереотип. В Україні є чудові джазові музиканти високого рівня, однак сама публіка загнала їх на *малу сцену*, а насправді – в музичний андеграунд. З цьогорічних учасників Alfa Jazz Fest варто поцікавитися такими джазовими п'яністами, школа яких успішно сформувалася в Україні: Олексій Саранчін, Родіон Іванов (учасник проекту Dogma Trio), Юрій Середін, тріо Наталії Лебедевої, яке з дуєтом «Two Violins» – двома 13-річними скрипалями Іллею Бондаренком і Тетяною Жмендак вже встигли об'їздити півсвіту. Київський трубач Денніс Аду створив «Dennis Adu Big Band», зібравши справді найкращих українських трубачів, саксофоністів та тромбоністів країни, виступи яких не відрізниш від культових американських біг-бендів. Не любите голосні звучання джазових бендів? Тоді б Вам припали до душі «Acoustic Quartet» та Анна Чайковська – прониклива та щира лірика без зайвого галасу.

Останній, заключний виступ на фестивалі – не менш почесний. Два роки поспіль його довіряли українським артистам – співачці Джамалі у 2013 році, а минулого року фестиваль мали завершувати «Бумбокс» з джазовою програмою,

однак через трагічні події останній день фестивалю скасували, і заключний виступ припав на талановитого українського п'яніста і композитора Вадима Неселовського, викладача найбільш престижної школи джазу в світі – Berklee (США). Цього ж року фанфари та лаври завершення дісталися гостям зі Швеції – команді «Dirty Loops». Це молодіжна група, яка розпочала кар'єру з написання каверів у стилі ф'южн-поп на відомі популярні *солодкогосі* хіти. Однак таке завершення «Alfa Jazz Fest-2015» є символічним. Цьогоріч на фестивалі все менше можна було почути традиційного розважального джазу та все більше концептуальної й авторської музики, яку цінують у світі. Та чи готові смаки та розуміння української публіки до таких експериментів?

Фотографії зі сторінки Alfa Jazz Fest (official) у Facebook і офіційного сайту: <https://www.facebook.com/alfajazzfest> та <https://alfajazzfest.com/>

Хіромі

Гербі Генкок та Вейн Шортер

Джордж Бенсон

*Юрій Середін на клавішних,
Алекс Максимів на гітарі,
Костя Іоненко на контрабасі
та Ігор Гнидин на барабанах.*